BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm003362

Dane szczegółowe

Właściciel:	**Edd**
Kraj:	**Prusy**
Okres historyczny:	**brak danych**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**mosiądz**
Materiał rewersu:	**g.jednorodny**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Wytwórca:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Średnica:	**brak danych**
Typ uszka:	**płaskownik**
Rant:	**●---**
Profil:	**(#(- odlew, wypukło-wklęsły**

Występujące elementy

- numer [cyfra_1; 1]

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2017-08-13 21:02**

Opis guzika btrm003362

Pruski guzik wojskowy (kawaleria) z drugiej połowy XVIII i początku XIX wieku
© *buttonarium.eu*

Awers (miseczkowaty wypukły) przedstawia mocno wypukłą cyfrę 1 bez kropki.

Ciekawostka
Krój cyfr pojawiających się na tego typu guzikach jest charakterystyczny dla drugiej połowy XVIII wieku.

Rewers bez sygnatur wytwórcy.

Ciekawostka
Guziki tego typu są masywne (wykonane z mosiądzu) oraz mają charakterystyczy miseczkowaty kształt, część guzików ma przekrój przypominający nawias zwykły **(-**, a część ma przekrój przypominający nawias kwadratowy **[-**.

Przeznaczenie i datowanie
Guziki tego typu, jak wyżej prezentowany, nie są odnotowane w żadnym ze znanych katalogów, jednak na podstawie wieloletniego zbierania informacji z nimi związanych, można przyjąć (na 99,9 %), że jest to pruski guzik wojskowy z drugiej połowy XVIII i początku XIX wieku. Jest wielce prawdopodobne, że guziki tego typu obowiązywały w wojsku pruskim już od czasu Wojny siedmioletniej (1756-1763).

Guziki te znane są w wersji z numerami i bez.

Dotychczas znane numerowe guziki o przekroju nawiasu zwykłego mają numery z przedziału od 1 do 13. W pruskim wojsku z tego okresu było: 13 regimentów kirasjerów, 12 regimentów dragonów oraz 10 regimentów husarów [1]. Można więc podejrzewać, że guziki te były na wyposażeniu kawalerii. Niestety, na dzień dzisiejszy nie wiadomo czy wszystkie wyżej wymienione formacje kawaleryjskie nosiły tego typu guziki, jednak skoro występują one z numerem 13, to należy przypuszczać, iż nosili je przynajmniej kirasjerzy.

Dotychczas znane numerowe guziki o przekroju nawiasu kwadratowego mają numery z przedziału od 1 do 54. Można więc podejrzewać, że guziki te były na wyposażeniu piechoty, gdyż pruskich pułków piechoty było aż 60 [2].

Gładkie guziki miseczkowate, o przekroju nawiasu kwadratowego, występują częściej niż te z numerami.

Wszystkie omawiane wyżej guziki występują głównie na terenach tzw. *Ziem odzyskanych*: od Mazur, przez Warmię, Pomorze Gdańskie oraz Pomorze Zachodnie, w tym przez Kołobrzeg, Wolin, dalej przez Wielkopolskę, Ziemię Lubuską, aż po Wrocław i Opole. Ponieważ guziki numerowe są dość rzadkim znaleziskiem należy przyjąć hipotezę, że albo były one noszone przez nielicznych żołnierzy (np.: oficerów?) albo jedynie w jakimś określonym miejscu umundurowania.

Ciekawostka
W 1794 roku, niektóre z pruskich pułków brały udział w tłumieniu Insurekcji Kościuszkowskiej i między innymi oblegały Warszawę, a następnie okupowały tereny zajęte przez Prusy po trzecim rozbiorze Polski.

Źródła

- Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - kawaleria
- Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - piechota z numerem
- Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - piechota(?) bez numeru
- [1] www.preussenweb.de - Kavallerie-Regimenter
- [2] www.preussenweb.de - Infanterie-Regimenter
- AndrzejBr - Pruskie guziki regimentowe z przełomu XVIII i XIX wieku, listopad 2014 r.
- Wikipedia.de - Königreich Preußen
- Wikipedia.pl - Insurekcja kościuszkowska
- Wikipedia.pl - Królestwo Prus
- Wikipedia.pl - Wojna siedmioletnia
- www.grosser-generalstab.de - Deutsche Uniformen 1756-1763

Wytwórca: ! Bez sygnatur wytwórcy

Starsze guziki nie były w ogóle sygnowane, zdecydowana większość guzików wykonanych techniką odlewu też nie posiadała oznaczeń wytwórcy. Niektórzy producenci nie podpisywali swoich wyrobów lub tylko czasowo ich nie znakowali (np. na początku swojej działalności). Francuskie guziki wojskowe, z okresu wojen napoleońskich, przeważnie nie były sygnowane, zwłaszcza te z uszkiem typu *koszyczek*. Współczesne, cywilne guziki ozdobne w zdecydowanej większości nie posiadają żadnych oznaczeń wytwórcy. Na podstawie braku sygnatury trudno wyciągać jakiekolwiek wnioski na temat wytwórcy, czy chociażby kraju pochodzenia. Jedyną podpowiedzią jest budowa guzika, która w pewnych sytuacjach może być pomocna w przypisaniu danego guzika do producenta, kraju, czy epoki.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.

Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. ***Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:45**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.11.03